TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2007 m. rugsėjo 20 d. *

Byloje C-304/05

dėl 2005 m. liepos 29 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama M. van Beek ir D. Recchia, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Italijos Respubliką, atstovaujamą I. M. Braguglia ir G. Fiengo, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: italų.

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai E. Juhász, R. Silva de Lapuerta (pranešėja), J. Malenovský ir T. von Danwitz,

generalinė advokatė J. Kokott,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2007 m. balandžio 19 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Savo ieškiniu Europos Bendrijų Komisija Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad vykdant slidinėjimo teritorijos Santa Caterina Valfurva (trasų „Bucaneve“ ir „Edelweiss“) išplėtimo ir įrengimo bei atitinkamos slidinėjimo infrastruktūros sukūrimo 2005 m. pasaulio kalnų slidinėjimo čempionatams specialioje saugomoje teritorijoje IT 2040044, esančioje nacionaliniame Stelvio parke (*Parco Nazionale dello Stelvio,* toliau – parkas), projektą:

— leidusi imtis priemonių, galinčių turėti didelį poveikį minėtai teritorijai, tinkamai neįvertinusi šių priemonių poveikio nagrinėjamai vietovei jos

išsaugojimo tikslų atžvilgiu ir bet kuriuo atveju nesilaikydama nuostatų, pagal kurias, nepaisant neigiamų poveikio įvertinimo išvadų, nesant alternatyvių sprendimo būdų, projektą galima įgyvendinti tik dėl privalomųjų svarbesnio viešojo intereso pagrindų ir patvirtinus visas būtinas kompensacines priemones, kad būtų apsaugotas bendras *Natura 2000* vientisumas, bei apie jas pranešus Komisijai,

— nesiimdama priemonių išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių pažeidimo bei rūšių, kurioms buvo įsteigta ši teritorija, trikdymo,

— nesuteikdama minėtai teritorijai teisinio apsaugos statuso, kuris galėtų užtikrinti, be kita ko, 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 103, p. 1, toliau – Direktyva 79/409) I priede nurodytų paukščių rūšių išlikimą ir veisimąsi bei ten reguliariai pasirodančių migruojančių rūšių, nenurodytų I priede, veisimąsi, šėrimąsi ir migraciją,

Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, p. 7, toliau – Direktyva 92/43) 6 straipsnio 2–4 dalis ir 7 straipsnį bei Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalis.

Bendrijos teisės aktai

2 Direktyvos 92/43 tikslas – padėti užtikrinti biologinę įvairovę, apsaugant natūralias buveines ir laukinę fauną bei florą europinėje valstybių narių, kurioms taikoma EB sutartis, teritorijoje.

3 Šios direktyvos dešimta konstatuojamoji dalis nurodo:

„kadangi būtina tinkamai įvertinti bet kurį planą ar programą, kuri galėtų turėti reikšmingą poveikį esamos ar ateityje numatytos įsteigti saugomos teritorijos apsaugos tikslams“.

4 Šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalis numato:

„*Natura 2000* pavadinimu kuriamas vieningas specialių saugomų teritorijų Europos ekologinis tinklas. Šis tinklas, sudarytas iš teritorijų, kuriose yra į I priedą įrašyti natūralių buveinių tipai ir į II priedą įrašytų rūšių buveinės, sudaro galimybę palaikyti, o kur reikia ir atkurti iki geros apsaugos būklės natūralių buveinių tipus ir rūšių buveines jų natūraliame paplitimo areale.

Į *Natura 2000* tinklą įeina specialios apsaugos teritorijos, kurias valstybės narės klasifikuoja pagal Direktyvą (79/409).“

5 Direktyvos 92/43 4 straipsnis reglamentuoja procedūrą, pagal kurią sukuriamas minėtas *Natura 2000* tinklas ir valstybės narės įsteigia specialias saugomas teritorijas.

6 Šios direktyvos 6 straipsnis, nustatantis minėtų teritorijų apsaugos priemones, numato:

„2. Valstybės narės imasi priemonių, siekdamos specialiose saugomose teritorijose išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, taip pat rūšių, kurių apsaugai buvo įsteigtos specialios saugomos teritorijos, trikdymo, jei toks trikdymas galėtų būti reikšmingas šios direktyvos tikslų atžvilgiu.

3. Turi būti atliekamas bet kokių planų ir projektų, kurie tiesiogiai nesusiję arba nebūtini teritorijai tvarkyti, bet kurie gali ją reikšmingai paveikti individualiai arba kartu su kitais planais arba projektais, galimo poveikio teritorijai įvertinimas. Atsižvelgiant į poveikio teritorijai įvertinimo išvadas ir remiantis 4 dalies nuostatomis, kompetentingos nacionalinės institucijos pritaria planui ar projektui tik įsitikinusios, kad jis neigiamai nepaveiks nagrinėjamos teritorijos vientisumo ir, jei reikia, išsiaiškinusios plačiosios visuomenės nuomonę.

4. Jei, nepaisant poveikio teritorijai neigiamo įvertinimo ir nesant kitų alternatyvių sprendimų, šis planas ar projektas vis dėlto privalo būti įgyvendintas dėl privalomųjų svarbesnio viešojo intereso pagrindų, tarp jų ir socialinio ar ekonominio pobūdžio, valstybė narė imasi visų kompensacinių priemonių, būtinų bendram *Natura 2000* vientisumui apsaugoti. Apie patvirtintas kompensacines priemones ji praneša Komisijai.

Kai atitinkamoje teritorijoje yra prioritetinis natūralių buveinių tipas ir (arba) prioritetinė rūšis, vieninteliai argumentai, kuriuos galima pateikti, yra argumentai, susiję su žmonių sveikata ar sauga, su labai svarbiomis aplinkai palankiomis pasekmėmis arba kitais, Komisijos nuomone, privalomaisiais svarbesnio viešojo intereso pagrindais." (Pataisytas vertimas)

7 Šios direktyvos 7 straipsnis nurodo:

„Šios direktyvos 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti įpareigojimai pakeičia bet kuriuos Direktyvos 79/409/EEB 4 straipsnio 4 dalies pirmajame sakinyje nustatytus įpareigojimus teritorijoms, atrinktoms pagal 4 straipsnio 1 dalį arba panašiai pripažintoms pagal jos 4 straipsnio 2 dalį, nuo šios direktyvos įgyvendinimo datos arba nuo valstybės narės atlikto atrinkimo arba pripažinimo datos pagal Direktyvą 79/409/EEB, jei pastaroji data yra vėlesnė."

8 Direktyva 79/409 siekiama užtikrinti visų rūšių laukinių paukščių, natūraliai paplitusių valstybių narių, kurioms taikoma Sutartis, europinėje teritorijoje, apsaugą, tvarkymą ir kontrolę.

9 Šios direktyvos 4 straipsnis jos I priede nurodytų paukščių rūšių atžvilgiu numato jų buveinėms taikomas specialios apsaugos priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad jie savo paplitimo areale išliktų ir veistųsi. Šiame straipsnyje nurodyta:

„1. Siekiant užtikrinti, kad I priede minimos rūšys savo paplitimo areale išliktų ir veistųsi, jų buveinėms taikomos specialios apsaugos priemonės.

Todėl būtina atsižvelgti į:

a) rūšis, kurioms gresia pavojus išnykti;

b) rūšis, kurioms gali pakenkti tam tikri jų buveinių pokyčiai;

c) rūšis, kurios laikomos retomis dėl jų mažų populiacijų ar riboto paplitimo arealo;

d) kitas rūšis, kurioms dėl specifinio jų buveinių pobūdžio reikia išskirtinio dėmesio.

Vertinant visada remiamasi populiacijų gausumo tendencijomis ir pokyčiais.

Atsižvelgdamos į šių rūšių apsaugos reikalavimus geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, šių rūšių apsaugai valstybės narės įsteigia kiekiu ir dydžiu tinkamiausias specialias apsaugos teritorijas.

2. Valstybės narės panašias priemones taiko nuolatos aptinkamoms I priede nenurodytoms migruojančioms rūšims, atsižvelgdamos į jų apsaugos poreikį geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, jų veisimosi, šėrimosi ir žiemojimo bei poilsio teritorijų, esančių jų migracijos kelyje, atžvilgiu. Dėl

šios priežasties valstybės narės kreipia išskirtinį dėmesį šlapžemių, ypač tarptautinės svarbos šlapžemių, apsaugai.

<...>

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytose apsaugos teritorijose valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, kad būtų išvengta buveinių taršos ar pažeidimo, arba bet kokio paukščių trikdymo, jei tai galėtų būti reikšminga atsižvelgiant į šio straipsnio tikslus. Valstybės narės taip pat stengiasi išvengti buveinių taršos ar pažeidimo už šių saugomų teritorijų ribų."

Parkas

Parko statusas pagal nacionalinę teisę

10 Parkas įsteigtas 1935 m. balandžio 24 d. Įstatymu Nr. 740, pirmiausia tik Trento ir Bolzano provincijų teritorijoje, siekiant apsaugoti ir palaikyti florą, gausinti fauną bei išsaugoti ypatingus geologinius darinius bei kraštovaizdžių grožį.

11 1977 m. balandžio 23 d. Respublikos prezidento dekretu parko teritorija buvo išplėsta ir apėmė Cancano ir Livinjo bei Sobretta, Gavia ir Serottini kalnų teritorijas, esančias Sondrijaus ir Brešos provincijose, Lombardijos regione.

12 Pagal 1991 m. gruodžio 6 d. Pagrindų įstatymą Nr. 394 dėl nacionalinių saugomų teritorijų parkas yra saugoma teritorija. Šis įstatymas pateikia pagrindinius principus, kuriais reglamentuojamos minėtos teritorijos, siekiant suderintai užtikrinti ir palaikyti šalies gamtinio paveldo apsaugą bei vertinimą.

13 1993 m. lapkričio 23 d. Ministrų tarybos pirmininko dekretu įsteigtas *Consorzio del Parco Nazionale dello Stelvio* (toliau – *Consorzio*). Įstatuose apibrėžta *Consorzio* kompetencija ir užduotys.

14 Pagal šio statuto 4 straipsnį *Consorzio*, tvarkydamas parką, privalo užtikrinti gamtos apsaugą ir kraštovaizdžių išsaugojimą.

Parko statusas pagal Bendrijos teisę

15 1998 m. parkas priskirtas prie specialios apsaugos teritorijų pagal Direktyvos 79/409 4 straipsnį. Jis apibūdintas skyriuje „Regione Lombardia" Nr. IT 2040044.

16 Pagal 1998 m. Italijos Respublikos pateiktą duomenų anketą, parengtą remiantis 1996 m. gruodžio 18 d. Komisijos sprendimu dėl informacijos apie siūlomas *Natura 2000* teritorijas formos (OL L 107, p. 1), parke gyvena daug pagal Direktyvos 79/409 I priedą saugomų paukščių rūšių: kilnusis erelis (*Aquila chrysaetos*), sakalas keleivis (*Falco peregrinus*), vapsvaėdis (*Pernis apivorus*), jerubė (*Bonasa bonasia*), Alpių tundrinė žvyrė (*Lagopus mutus helveticus*), tetervinas (*Tetrao tetrix*), kurtinys

(*Tetrao urogallus*) ir juodoji meleta (*Dryocopus martius*) bei trys migruojančių paukščių rūšys: paukštvanagis (*Accipiter nisus*), paprastasis suopis (*Buteo buteo*) ir liputis (*Tichodroma muraria*).

17 2004 m. gegužės 14 d. duomenų anketoje nurodyta, kad minėtoje teritorijoje esama kitų Direktyvos 79/409 I priede aprašytų rūšių, būtent aviėdra (*Gypaetus barbatus*), rudasis peslys (*Milvus milvus*), mornelis (*Charadrius morinellus*), lututė (*Aegolius funereus*), žvirblinė pelėda (*Glaucidium passerinum*), didysis apuokas (*Bubo bubo*), pilkoji meleta (*Picus canus*) ir alpinis akmeninis keklikas (*Alectoris graeca saxatilis*).

Faktinės aplinkybės

18 1999 m. spalio 4 d. regiono institucijoms buvo pateiktas slidinėjimo teritorijos Santa Caterina Valfurva pertvarkymo ir atitinkamos infrastruktūros sukūrimo 2005 m. pasaulio kalnų slidinėjimo čempionatams darbų projektas.

19 Šiame projekte numatyta miško teritorijoje padaryti priėjimą prie slidinėjimo trasų. Jis taip pat apima keltuvo – kabinos, kuris nuo įėjimo į Santa Caterina turėjo kelti iki Plaghera vietovės ir ją sujungti su Valle dell'Alpe vietove, įrengimą. Be to, projektas numatė kitą ryšio priemonę tarp Valle dell'Alpe ir Costa Sobretta – vienalaidį keturvietį krėslinį keltuvą. Šis projektas apėmė ir kitus darbus, glaudžiai susijusius su numatytais pertvarkymais, t. y. išvykimo stoties, slidinėjimo stadiono, stovėjimo aikštelės šalia išvykimo stoties įrengimą, „Edelweiss" trasos pakeitimą, tilto per Frodolfo upę pastatymą, pastogės Valle dell'Alpe pastatymą ir aprūpinimo linijų nutiesimą, programuojamo sniego gamybos įrenginio ir transporto priemonių sandėlio įrengimą.

20 2000 m. gegužės 30 d. Dekretu Nr. 13879 Lombardijos regionas, remdamasis bendrovėms *Montagne di Valfurva* ir *Santa Caterina Impianti* atlikta architekto studija, teigiamai įvertino projekto suderinamumą su aplinka, jei jį vykdant bus laikomasi kelių bendrų ir specifinių sąlygų, susijusių su įvairių projekto elementų įgyvendinimu. Minėtame dekrete patikslinama, kad vykdant tolesnes leidimo procedūras reikės įvertinti, ar laikomasi minėtų reikalavimų tam tikrų draudimų ir kompensacinių priemonių aplinkos srityje.

21 Minėtame dekrete nurodytos studijos preambulėje teigiama, kad nagrinėjamos teritorijos įrengimų ir infrastruktūros būklė tapo nepatenkinama ir kad būtina juos modernizuoti, taip pat siekiant gauti dotaciją numatytam projektui.

22 Remiantis šia studija, nebuvo atsižvelgta nei į antropogeninio spaudimo poveikį rūšims, kurių veisimuisi turi įtakos žmogaus buvimas, būtent tundrinei žvyrei ir švilpikui, nei į galimą poveikį bestuburiams ir amfibijoms, nei į poveikį migruojančių pelkių paukščių maršrutui.

23 Pagal šią studiją poveikis aplinkai ir numatyto darbų poveikio įvairiems aplinkos elementams sušvelninimo, kompensavimo ir stebėjimo klausimai buvo nagrinėjami glaustai, o elementas „flora, augmenija ir buveinės“ buvo nagrinėjamas tik iš dalies. Todėl šioje studijoje padaryta išvada, kad būtina numatyti morfologinio ir aplinkos atkūrimo projektą, kuris apimtų vietovių apželdinimo pabaigus darbus klausimą.

24 Studijoje pateiktos šios išvados:

„<...>

Neatlikus darbų gali lėtai, bet neišvengiamai smukti ne tik Santa Caterina regiono, bet ir visos slidinėjimo teritorijos ekonomika. Todėl keltuvų įrengimų plėtrą ir naujų trasų su infrastruktūromis įrengimą dėl jų socialinės ekonominės vertės, ypač turizmo požiūriu, būtina paremti.

<...>

Projekte numatyti darbai gali būti laikomi palankūs aplinkai šiomis sąlygomis:

— visi įrengimų pervertinimo ir naujų įrengimų bei aprūpinimo linijų paleidimo projektai turi būti vykdomi kartu su stovėjimo aikštelės įrengimu Santa Caterina miesto centro link, kaip nuoseklia pagalba naujiems įrengimams pastatyti. Atsižvelgiant į stovėjimo aikštelės projekto pobūdį ir ekonominę svarbą bei turint minty Bendrijos lygiu leidžiamo indėlio ribas, reikia pabrėžti, kad gali būti, jog įrengimai iš esmės bus finansuojami pačių pareiškėjų.

<...>

— siekiant, kad būtų iškirsta kuo mažiau medžių, judinama kuo mažiau dirvožemio ir kad tiltas per Frodolfo upę būtų kuo siauresnis, jungiamoji trasa, pirmiausia numatyta 40 metrų pločio, turi būti susiaurinta iki 20 metrų, <...>

<...>

— slėnio infrastruktūroms (tribūnoms, komentatorių ir laiko matuotojų kabinoms) reikia parengti specialų projektą, <...>

— kirtimų juostų keltuvams įrengti plotis turi griežtai apsiriboti įrengimų saugos normų reikalaujamu pločiu, <...>

— esamas slidinėjimo trasas su nauja Plaghera atvykimo (išvykimo) stotimi jungiančios trasos matmenys turi būti perskaičiuoti, siekiant kuo mažiau judinti dirvožemį,

<...>

— kad kuo mažiau būtų judinamas dirvožemis ir keičiamos vietovės, reikia atsisakyti atvykimo stotį ir Valle dell'Alpe pastogę jungiančio kelio bei kabinų sandėlio, <...>

— reikėtų netiesti naujo automobiliams tinkamo kelio, numatyto keltuvo Valle dell'Alpe – Costa Sobretta statybos aikštelei, nes jį tiesiant reikėtų pernelyg stipriai pakeisti susijusias vietoves, <...>

— atsižvelgiant į didelę vietovių gamtinę vertę (natūralių pievų augmeniją, daugiamečius augalus, uolų ir morenų augmeniją, tipišką kraštovaizdį, jungiantį vertikalias masyvias akmenuotų uolų linijas su nukirstomis keterų linijomis) ir į įvairius aukščiau apibūdintus pavojus aplinkai, galutinis projektas <...> turi atitikti visus nurodymus įvairiose srityse (floros, faunos, ekosistemų, geologijos, hidrogeologijos, šlaitų stabilumo <...>), kad numatytus darbus būtų galima įvertinti vietovių didesnės alpinės gamtos apsaugos atžvilgiu.

Jei būtų leista imtis darbų, galutiniame projekte taip pat būtina atsižvelgti <...> į šias prognozes: <...>

— iškirstas miškų valdas reikės atkurti pasodinant dvigubai daugiau medžių, nei bus iškirsta, <...>

— visos (vietovės, kuriose) žemės (buvo perkeltos) turės būti sutvarkytos ir apželdintos, <...>

— aprūpinimo linijos (akvedukai, drenažai, elektra, dirbtinio sniego gamybos įrenginiai) turės būti po žeme. Elektros linijų tiesimas ore šalia keltuvų įrenginių bus draudžiamas,

— būtina ir neišvengiama numatyti morfologinio bei aplinkos atkūrimo projektą, kuris galutinai apimtų vietovių apželdinimo klausimą pabaigus darbus. <...>

Galutinį projektą galima pradėti vykdyti tik įvykdžius šias sąlygas:

— hidrogeologijos požiūriu, reikia imtis priemonių dėl slidinėjimo trasų įrengimo pasekmių ir statybos aikštelių poveikio Valle dell'Alpe teritorijos hidrogeologinei pusiausvyrai bei Costa Sobretta pietiniam šlaitui,

— reikia atlikti specialią hidrogeologinės ir geomechaninės pusiausvyros analizę, ištiriant požeminių vandenų cirkuliaciją, <...>

— reikia atlikti tinkamą nagrinėjamų uolų atsiveriančių darinių geomorfologinės pusiausvyros pokyčių įvertinimą, <...>

Dėl faunos, kaip aplinkos elemento, būtina iš naujo apsvarstyti darbų poveikį atsižvelgiant į jų bendrą kontekstą <...>."

25 2000 m. rugsėjo mėn. Lombardijos regionas įpareigojo Alpių regionų ekologijos ir ekonomikos tyrimo institutą (*Istituto di Ricerca per l'Ecologia e l'Economia Applicate alle Aree Alpine*, toliau – IREALP) parengti ataskaitą apie nagrinėjamo projekto poveikio aplinkai įvertinimą.

26 Ši ataskaita parengta kaip įvykdymo analizė, turėjusi apimti klausimus, susijusius su aplinkos vertinimu, pataisymo veiksmais, aplinkos apsaugos darbais ir aplinkos atkūrimu, kurie laikomi būtinais tam, kad būtų galima vykdyti preliminarų, o vėliau – galutinį projektus.

27 Ginčijamas projektas vėliau buvo pakeistas, būtent įtraukiant „Edelweiss" trasos išplėtimą nuo 20 iki beveik 50 metrų.

28 2002 m. rugsėjo mėn. IREALP viešai paskelbė savo ataskaitą apie projekte numatytų priemonių poveikio aplinkai įvertinimą. Šioje ataskaitoje vietovės dalis, kuriai buvo skirtas nagrinėjamas projektas, sintetiškai aprašyta kaip „eglynas, nors turintis nedaug retų rūšių, tačiau pasižymintis gausia įvairove, būdinga subalpiniams miškams, labai pažeidžiamas ir lėtai atsikuriantis".

29 Šioje ataskaitoje konstatuojama, kad „yra ypač reikšmingų gyvūnų, kurie miške suka lizdus: vanagas, juodoji meleta, didysis genys, žalioji meleta". Šioje ataskaitoje apibūdinant šio projekto poveikį darbų vykdymo etapu, be kita ko, nurodomas „miško buveinių, kuriose saugomų rūšių paukščiai suka lizdus, sumažėjimas".

30 Iš IREALP ataskaitos išvadų matyti, kad gairės, į kurias buvo galima atsižvelgti studijoje, dar nebuvo visiškai apibrėžtos, tačiau laipsniškai vystėsi, ypač atsižvelgiant į duomenis ir detales, paaiškėjusius vykdant nagrinėjamą projektą. Taip pat nurodyta, kad ataskaita sudarė galimybę pateikti kitų pasiūlymų, kaip pagerinti visos slidinėjimo teritorijos tvarkymo poveikį aplinkai.

31 Ataskaitoje taip pat teigiama:

„Nors procesą galima vertinti teigiamai, jam vis dėlto būdingi ir mažiau teigiami aspektai, nes jis rodo būtinybę apibrėžti tam tikrus kitus, tiek pat svarbius techninius aspektus, dėl kurių kituose etapuose turbūt reikės techninio paaiškinimo. Žinoma, ši studija taip pat yra ribota, todėl gali būti laikoma gairių priimant sprendimus dokumentu, kuriame nurodomi pavojai ir pasiūlymai, kaip spręsti problemas, o ne konkrečia priemone, apibūdinančia, kokį poveikį siūlomi darbai turės aplinkai. Tikslesnius poveikio aplinkai įvertinimus <...> galėtų pateikti ateityje atliktos poveikio aplinkai studijos, kurios padėtų plėtoti dabartines gaires <...>."

32 Ataskaitos išvadose pateikiami keli galimybės laikytis aplinkos požiūriu nagrinėjamo projekto gairių vertinimai. Jose teigiama:

„Bet kuriuo atveju tolesniais apibrėžimais, palyginti su pirminėmis prielaidomis, būtina iš esmės sumažinti kišimąsi į aplinką, t. y. tikslas, (kurio siekiant) taip pat galima naudotis šioje ataskaitoje tuo klausimu pateiktais pasiūlymais. (Šio tikslo

reikia ryžtingai siekti) darbų Valle dell'Alpe, dėl kurių reikės atlikti kitą specialų poveikio aplinkai tyrimą, atžvilgiu, kai bus nuspręsta dėl visų numatytų darbų."

33 2002 m. spalio 3 d. *Consorzio* paskelbė, kad patvirtina bendrąsias gaires ir IREALP ataskaitoje rekomenduojamas priemones, kurių reikia imtis, bei jame pateiktus pasiūlymus.

34 2003 m. vasario 14 d. *Consorzio* išdavė leidimą kalnų slidinėjimo trasų „Bucaneve" ir „Edelweiss" ir susijusios infrastruktūros išplėtimo bei įrengimo Santa Caterina Valfurva vietovėje projektui (toliau – 2003 m. vasario 14 d. leidimas). *Consorzio* nusprendė, kad numatyti darbai atitinka šios išvados turinį. Todėl jis patikslino, kad leidimas išduotas su sąlyga, jog tokia atitiktis yra. Be to, leidimas išduotas su sąlyga, kad bus laikomasi įvairių sąlygų bei reikalavimų.

35 2003 m. vasario mėn. nukirsta beveik 2 500 medžių 50 metrų pločio ir 500 metrų ilgio ruože nuo 1 700 iki 1 900 metrų aukštyje. Be to, įrengus trasas ir infrastruktūrą Santa Caterina Valfurva, esančioje specialioje apsaugos teritorijoje IT 2040044, buvo visiškai suskaldyta vietovėje aptinkamų paukščių buveinė.

36 Atsižvelgiant į IREALP ataskaitoje pateikus nurodymus, 2003 m. birželio 19 d. paskelbtas naujas projektas, su kuriuo pateiktas išsamus Valfurva savivaldybės poveikio aplinkai tyrimas. 2003 m. liepos mėnesį pradėta poveikio aplinkai įvertinimo procedūra. Ja buvo siekiama gauti nuomonę dėl projekto dalies, skirtos teritorijai tarp Plaghera, Costa Sobretta ir Valle dell'Alpe.

37 2003 m. rugpjūčio 20 d. *Consorzio* pareiškė neigiamą nuomonę dėl projekto suderinamumo su aplinka, motyvuodamas IREALP ataskaitoje pateiktų nurodymų nesilaikymu.

38 Siekiant išspręsti ginčytinus projekto klausimus, 2003 m. spalio 16 d. buvo pasirašytas susitarimas tarp Lombardijos regiono, *Consorzio*, pasaulio kalnų slidinėjimo čempionatų organizacinio komiteto ir asmens, atsakingo už su projektu susijusią pagrindų programą. Šiame susitarime numatyta:

— nuomonės gavimo, siekiant užbaigti regionines įvertinimo procedūras, metodo apibrėžimas,

— bendros analizuojamų darbų vizijos priėmimas, kiek įmanoma koordinuojant nagrinėjamas procedūras,

— garantija, kad bus laikomasi *Consorzio* valdybos nustatytų sąlygų,

— tarpinės stoties Plaghera ir pastogės Valle dell'Alpe vietos patvirtinimas,

— darbų Santa Caterina-Plaghera vietovėje projektų persvarstymas ir patvirtinimas, atsižvelgiant į *Consorzio* nustatytus kontrolės reikalavimus.

39 2003 m. lapkričio 28 d. dekretu Nr. 20789 Lombardijos regionas konstatavo, kad keltuvo įrenginių ir susijusių paslaugų Valfurva savivaldybės teritorijoje pertvarkymas buvo suderinamas su specialios apsaugos teritorijos IT 2040044 aplinka.

40 Šiuo dekretu, kuriame pakartojamos Lombardijos regiono žemės ūkio generalinio direktorato (*Direzione Generale Agricoltura*) atlikto poveikio aplinkai įvertinimo išvados, Valfurva savivaldybė įgaliota kontroliuoti, ar laikomasi nustatytų sąlygų tiek tvirtinant projektus, tiek juos vykdant. Be to, jame numatyta, kad galutiniams projektams buvo nustatyta tam tikrų sąlygų, pavyzdžiui, pateikti darbų poveikio tyrimą.

Ikiteisminė procedūra

41 Pagal EB 226 straipsnį Komisija 2003 m. gruodžio 19 d. laišku paragino Italijos Respubliką pateikti savo pastabas dėl padėties specialios apsaugos teritorijoje IT 2040044.

42 Negavusi atsakymo į šį laišką, Komisija 2004 m. liepos 9 d. išsiuntė Italijos Respublikai pagrįstą nuomonę.

43 Italijos Respublika atsakė į šioje pagrįstoje nuomonėje Komisijos išdėstytus kaltinimus išsiųsdama kelis žinybinius pranešimus.

44 Manydama, kad taip pateikti atsakymo argumentai nepatenkinami, Komisija pareiškė šį ieškinį.

Dėl ieškinio

45 Komisija pateikia Italijos Respublikai keturis kaltinimus, iš kurių pirmieji trys susiję su Direktyva 92/43, o ketvirtasis – su Direktyva 79/409.

Dėl pirmojo kaltinimo, kad bendrai pažeistos Direktyvos 92/43 6 straipsnio 3 dalies ir 7 straipsnio nuostatos

Šalių argumentai

46 Komisija pabrėžia, kad 2003 m. vasario 14 d. leidimas nebuvo pagrįstas tinkamu sprendimo praplėsti slidinėjimo trasas „Bucaneve“ ir „Edelweiss“ ir įrengti daug susijusių infrastruktūros objektų poveikio aplinkai įvertinimu.

47 Komisija pabrėžia, kad IREALP ataskaitoje nepateikiamas tinkamas numatytų darbų poveikio specialios apsaugos teritorijai IT 2040044 įvertinimas.

48 Ji teigia, kad šioje teritorijoje gyvena daug saugomų paukščių rūšių, kaip tai matyti iš nuorodų *Atlas of European Breeding Birds*, t. y. veikalo, atspindinčio 10 000 ornitologų iš visos Europos atliktus tyrimus ir laikomo visiškai patikimu dokumentu Europoje lizdus sukančių paukščių srityje.

49 Be to, Komisija pastebi, kad suteikiant 2003 m. vasario 14 d. leidimą nebuvo deramai atsižvelgta į IREALP ataskaitoje pateiktas naudingas rekomendacijas.

50 Komisija daro išvadą, kad minėtas leidimas suteiktas nacionalinėms institucijoms neįsitikinus, jog numatyti darbai neturės žalingo poveikio nagrinėjamos specialios apsaugos teritorijos vientisumui.

51 Italijos Respublika teigia, kad reikia atskirti dviejų rūšių darbus, t. y., pirma, tuos, kurių atžvilgiu įvykdyta poveikio aplinkai įvertinimo procedūra ir nurodytos šio poveikio mažinimo priemonės, ir, antra, tuos, kuriuos numatyta pakoreguoti, remiantis IREALP ataskaita.

52 Italijos Respublika nurodo, kad pirmos darbų kategorijos, kuri apima darbus, įvykdytus tarp Plaghera ir Valle dell'Alpe, atžvilgiu reikia nustatyti, ar kompetentingos valdžios institucijos įvertino su specialios apsaugos teritorija IT 2040044 susijusius aplinkos apsaugos interesus. Kitų darbų, t. y. tarp Santa Caterina ir Plaghera atliktų darbų, atžvilgiu reikia nustatyti, ar įvykdyta ta pati procedūra ir ar poveikio aplinkai sumažinimo priemonių apibrėžimo atidėjimas vėlesniam, projekto užbaigimo, etapui atitinka Direktyvos 92/43 nuostatas.

53 Italijos Respublika mano, kad 2000 m. gegužės 30 d. Regiono dekretas Nr. 13879, nors aiškiai ir nesiremia poveikio aplinkai įvertinimu, buvo priimtas išanalizavus šioje direktyvoje numatytus kriterijus.

54 Italijos Respublikos nuomone, dėl šios priežasties įvertinimas, kurio pagrindu buvo priimtas šis dekretas, yra būtinas bet kuriam vėlesniam sprendimui dėl leidimo priimti.

Teisingumo Teismo vertinimas

55 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad šalys sutinka, jog slidinėjimo trasų įrengimo ir susijusių infrastruktūrų įdiegimo darbai yra tokie, jog privaloma pirmiausia įvertinti jų poveikį aplinkai pagal Direktyvos 92/43 6 straipsnio 3 dalį.

56 Ši nuostata įtvirtina įvertinimo procedūrą, kuria, atliekant išankstinį patikrinimą, siekiama užtikrinti, kad leidimas vykdyti planą ar projektą, tiesiogiai nesusijusį arba nebūtiną teritorijai tvarkyti, bet galintį ją stipriai paveikti, bus suteiktas, tik jeigu juo nebus pakenkta šios teritorijos vientisumui (žr. 2004 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Waddenvereniging ir Vogelbeschermingsvereniging*, C-127/02, Rink. p. I-7405, toliau – sprendimas *Waddenzee*, 34 punktą ir 2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją*, C-239/04, Rink. p. I-10183, toliau – sprendimas *Castro Verde*, 19 punktą).

57 Kalbant apie sąvoką „tinkamas įvertinimas“ direktyvos 6 straipsnio 3 dalies prasme, reikia pažymėti, kad joje neapibrėžiamas joks konkretus būdas, kaip tokį įvertinimą reikėtų atlikti.

58 Todėl Teisingumo Teismas nusprendė, jog šį įvertinimą kompetentingos valdžios institucijos turi atlikti taip, kad galėtų įsitikinti, jog planas ar projektas neturės žalingo poveikio nagrinėjamos teritorijos vientisumui, o suabejojusios dėl tokio poveikio nebuvimo šios institucijos turi atsisakyti suteikti prašomą leidimą (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Waddenzee* 56 ir 57 punktus bei minėto sprendimo *Castro Verde* 20 punktą).

59 Dėl elementų, kuriais remdamosi kompetentingos institucijos galėtų reikiamai įsitikinti, Teisingumo Teismas patikslino, kad negali likti jokios pagrįstos mokslinės abejonės su sąlyga, jog šios institucijos remiasi geriausiais šios srities mokslo duomenimis (žr. minėto sprendimo *Waddenzee* 59 ir 61 punktus ir minėto sprendimo *Castro Verde* 24 punktą).

60 Todėl svarbu patikrinti, ar šiuo atveju ginčijamų darbų poveikis nagrinėjamai vietovei prieš suteikiant 2003 m. vasario 14 d. leidimą buvo ištirtas ankstesniuose šio sprendimo punktuose išdėstytus parametrus atitinkančiu būdu.

61 Iš Teisingumo Teismui pateiktų bylos dokumentų matyti, kad prieš suteikiant nagrinėjamą leidimą šis klausimas kelis kartus buvo apsvarstytas. Įvertinimai, kuriuos galima būtų laikyti tinkamais Direktyvos 92/43 6 straipsnio 3 dalies prasme, yra, pirma, 2000 m. parengta studija apie poveikį aplinkai ir, antra, 2002 m. pateikta ataskaita (žr. šio sprendimo 21–24 ir 25–32 punktus).

62 Dėl minėtos studijos, kurią dviem viešųjų darbų bendrovėms parengė architektas, reikia pastebėti, kad nors joje nagrinėjamas numatytų darbų poveikis teritorijos faunai ir florai klausimas, vis dėlto joje pabrėžiama, kad slidinėjimo trasų išplėtimo ir susijusių infrastruktūrų pastatymo poveikis aplinkai nagrinėjamas glaustai ir iš dalies.

63 Taip pat reikia pabrėžti, kad ši studija atskleidžia daug svarbių veiksnių, į kuriuos nebuvo atsižvelgta. Todėl joje rekomenduojama visų pirma atlikti papildomus morfologinius ir aplinkos tyrimus bei, atsižvelgiant į bendrą numatytų darbų kontekstą, iš naujo įvertinti šių darbų poveikį laukinei faunai apskritai ir tam tikrų saugomų rūšių padėčiai, ypač miško, kurį ketinama iškirsti, teritorijoje.

64 Be to, šioje studijoje teigiama, jog vykdant numatytus, ekonominiu požiūriu pageidautinus darbus būtina laikytis daugybės apsaugos sąlygų ir reikalavimų.

65 Galima daryti išvadą, kad minėta studija nėra tinkamas įvertinimas, kuriuo nacionalinės institucijos galėtų remtis spręsdamos, ar ginčijamiems darbams išduoti leidimą pagal Direktyvos 92/43 6 straipsnio 3 dalį.

66 Dėl 2002 m. pateikto IREALP ataskaitos reikia pastebėti, kad joje taip pat aprašomi numatyti darbai, nagrinėjant jų poveikį hidrologinei tvarkai, geomorfologijai ir teritorijos augmenijai. Kalbant apie paukščius, dėl kurių ši vietovė priskirta specialios apsaugos teritorijai, šioje ataskaitoje nepateikiamas išsamus joje esančių laukinių paukščių sąrašas.

67 Nors tiesa, kad IREALP ataskaitoje nurodoma, jog pagrindinius veiksnius, dėl kurių faunai kyla grėsmė, lemia lizdų sunaikinimas kertant mišką ir buveinės suskaldymas, vis dėlto joje pateikiama daug preliminarių duomenų ir mažai galutinių išvadų. Iš tiesų šioje ataskaitoje nurodoma laipsniškai atliksimų įvertinimų ypač remiantis duomenimis ir aplinkybėmis, galinčiais paaiškėti vykdant šį projektą, svarba. Be to, minėta ataskaita parengta suteikiant galimybę pateikti kitų pasiūlymų, kaip pagerinti siūlomų darbų poveikį aplinkai.

68 Iš šių aplinkybių matyti, kad IREALP ataskaitos negalima laikyti tinkamu ginčijamų darbų poveikio specialios apsaugos teritorijai IT 2040044 įvertinimu.

69 Iš visų išdėstytų argumentų aišku, kad 2000 m. studija ir 2002 m. ataskaita turi spragų ir nepateikia išsamių, tikslių ir galutinių duomenų bei išvadų, galinčių išsklaidyti pagrįstas mokslines abejones dėl numatytų darbų poveikio nagrinėjamai specialios apsaugos teritorijai.

70 Tokie duomenys ir išvados kompetentingoms institucijoms buvo būtini, kad jos įsitikintų, jog reikia priimti sprendimą, leidžiantį vykdyti minėtus darbus.

71 Šiomis aplinkybėmis 2003 m. vasario 14 d. leidimas neatitiko Direktyvos 92/43 6 straipsnio 3 dalies.

72 Dėl kitų studijų pakanka pastebėti, kad jų negalima laikyti tinkamomis, nes jos parengtos vykdant darbus arba šiuos pabaigus, t. y. po to, kai buvo suteiktas 2003 m. vasario 14 d. leidimas.

73 Vadinasi, reikia pripažinti, kad įsipareigojimų pagal Direktyvos 92/43 6 straipsnio 3 dalį neįvykdymas įrodytas.

Dėl antrojo kaltinimo, kad bendrai pažeistos Direktyvos 92/43 6 straipsnio 4 dalies ir 7 straipsnio nuostatos

Šalių argumentai

74 Komisija mano, kad akivaizdu, jog numatyti darbai galėjo labai pakenkti nagrinėjamos teritorijos vientisumui. Tačiau nebuvo rimtai pasiūlyta jokios alternatyvos. Iš tiesų 2000 m. gegužės 30 d. Regiono dekretu Nr. 13879 nurodyta galimybė ne įrengti slidinėjimo trasas „Bucaneve" ir „Edelweiss", o kiek įmanoma išlaikyti esamą ruožą, kurį būtų galima toliau pratęsti.

75 Komisija mano, kad projektui pritarta, nors būta kitų mažiau šios teritorijos aplinkai žalingų sprendimų, į kuriuos nacionalinės institucijos neatsižvelgė.

76 Komisija taip pat tvirtina, kad darbų vykdymo nepateisino privalomieji svarbesnio viešojo intereso pagrindai. Be to, nebuvo numatyta jokių kompensacinių priemonių.

77 Italijos Respublika tvirtina, kad ginčijamiems darbams buvo taikoma dviguba leidimo procedūra. Ruožų ir įrengimų pradinė dalis tarp Santa Caterina ir Plaghera buvo laikoma suderinama su aplinka pagal 2000 m. gegužės 30 d. Regiono dekretą Nr. 13879, kurį papildė vėliau pateikta teigiama Lombardijos regiono tarybos nuomonė. Projekto dalies, skirtos teritorijai tarp Plaghera ir Valle dell'Alpe,

peržiūrėjimo etapas pradėtas gavus IREALP ataskaitoje pateiktas gaires, siekiant pradėti poveikio aplinkai įvertinimo procedūrą.

78 Italijos Respublika pažymi, kad Lombardijos regionas 2003 m. lapkričio 28 d. Regiono dekretu Nr. 20789, kuriame pateikiamas su teritorija tarp Plaghera ir Valle dell'Alpe susijęs poveikio aplinkai įvertinimas, numatė sąlygą, jog poveikio aplinkai tyrimas bus pateiktas visų darbų, taip pat ir skirtų teritorijai tarp Santa Caterina ir Plaghera vietovių, atžvilgiu.

79 Italijos Respublika priduria, kad kompetentingos institucijos buvo reikiamai įsitikinusios, jog reikėjo atlikti visų darbų, taip pat ir tų, kuriems minėtu regiono dekretu buvo pritarta, poveikio aplinkai įvertinimą.

Teisingumo Teismo vertinimas

80 Sprendžiant, ar kaltinimas, kad pažeista Direktyvos 92/43 6 straipsnio 3 dalis, pagrįstas, reikia nustatyti, ar 2003 m. vasario 14 d. leidimas atitiko direktyvos 6 straipsnio 4 dalyje pateiktus reikalavimus.

81 Šioje nuostatoje numatyta, kad jei, nepaisant poveikio teritorijai neigiamo įvertinimo pagal šios direktyvos 6 straipsnio 3 dalies pirmą sakinį ir nesant kitų alternatyvių sprendimų, šį planą ar projektą vis dėlto būtina įgyvendinti dėl privalomųjų svarbesnio viešojo intereso pagrindų, tarp jų ir socialinio ar ekonominio pobūdžio, valstybė narė imasi visų kompensacinių priemonių, būtinų bendram *Natura 2000* vientisumui apsaugoti.

82 Kaip Teisingumo Teismas pabrėžė minėto sprendimo *Komisija prieš Portugaliją* 35 ir 36 punktuose, šios direktyvos 6 straipsnio 4 dalį, kaip leidžiančią nukrypti nuo šio straipsnio 3 dalies antrame sakinyje pateikto leidimo kriterijaus nuostatą, reikia aiškinti siaurai.

83 Be to, reikia pabrėžti, kad Direktyvos 92/43 6 straipsnio 4 dalį galima taikyti tik po to, kai plano ar projekto poveikis išnagrinėtas pagal šios direktyvos 6 straipsnio 3 dalį. Iš tiesų šio poveikio, atsižvelgiant į apsaugos tikslus, susijusius su nagrinėjama vietove, žinojimas yra būtina sąlyga norint taikyti minėto 6 straipsnio 4 dalį, nes neturint šių duomenų jokia šios nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sąlyga nebūtų vertinama. Nagrinėjant galimus privalomuosius svarbesnio viešojo intereso pagrindus ir tai, ar yra mažiau žalingų alternatyvų, iš tiesų reikalaujama palyginti tai su žala, kuri būtų padaryta vietovei vykdant nagrinėjamą planą ar projektą. Be to, reikia tiksliai nustatyti šiai vietovei daromą žalą, kad būtų galima apibrėžti, kokių kompensacinių priemonių gali prireikti.

84 Taigi iš to, kas išdėstyta, aišku, kad nacionalinės institucijos, priimdamos sprendimą suteikti 2003 m. vasario 14 d. leidimą, neturėjo šių duomenų. Todėl šis leidimas negalėjo būti pagrįstas Direktyvos 92/43 6 straipsnio 4 dalimi.

85 Vadinasi, 2003 m. vasario 14 d. leidimas neatitiko Direktyvos 92/43 6 straipsnio 4 dalies.

86 Todėl Komisijos ieškinys pagrįstas ir šiuo klausimu.

Dėl trečiojo kaltinimo, kad bendrai pažeistos Direktyvos 92/43 6 straipsnio 2 dalies ir 7 straipsnio nuostatos

Šalių argumentai

87 Komisija tvirtina, kad nacionalinės institucijos neturėjo kompetencijos suteikti leidimą kalnų slidinėjimo teritorijos išplėtimo bei įrengimo darbams, nes šie darbai galėjo smarkiai pažeisti parko vientisumą.

88 Komisija pabrėžia, kad nagrinėjama teritorija, atlikus *Consorzio* leistus darbus, buvo labai nuniokota. Ji primena, kad kalnų slidinėjimo trasoms „Bucaneve" ir „Edelweiss" įrengti reikėjo iškirsti beveik 2 500 medžių, kurie buvo svarbi daugybės saugomų rūšių paukščių buveinė.

89 Italijos Respublika teigia, kad aplinkybė, jog ginčijami darbai apėmė tam tikrus kritiškus aspektus ir kad šie dar nebuvo tinkamai pašalinti, nereiškia, jog tie darbai nebuvo teisingai įvertinti. Iš tiesų, kai neigiamą poveikį aplinkai darantys viešieji darbai yra būtini, Direktyvos 92/43 nuostatos numato ne draudimą juos įgyvendinti, o pareigą imtis galimų kompensacinių priemonių.

90 Italijos Respublika tvirtina, kad tokias priemones reikia įgyvendinti pagal galimybes prieš pradedant nagrinėjamus darbus, juos atliekant arba juos pabaigus.

Teisingumo Teismo vertinimas

91 Norint nustatyti, ar pareikštas kaltinimas pagrįstas, reikia išsiaiškinti, ar specialios apsaugos teritorijai darančia poveikį veikla galima pažeisti ir Direktyvos 92/43 6 straipsnio 3 ir 4 dalis, kaip tai pripažinta šiuo atveju šio sprendimo 73 ir 85 punktuose, ir to paties straipsnio 2 dalį.

92 Šiuo atžvilgiu reikia pastebėti, kad pastaroji nuostata numato pareigą imtis tinkamų aplinkos apsaugos priemonių, skirtų išvengti pažeidimo ir trikdymo, kurie turi reikšmingą poveikį Direktyvos 92/43 tikslų atžvilgiu.

93 Ši pareiga atitinka tikslą, pateiktą šios direktyvos septintoje konstatuojamojoje dalyje, kurioje nurodyta, jog kiekvieną specialios apsaugos teritoriją reikia integruoti į Europos ekologinį tinklą.

94 Jeigu, kaip šioje byloje matyti iš pirmojo kaltinimo nagrinėjimo, leidimas vykdyti planą arba projektą buvo suteiktas nesilaikant Direktyvos 92/43 6 straipsnio 3 dalies, šio straipsnio 2 dalies pažeidimą specialios apsaugos teritorijos atžvilgiu galima konstatuoti nustačius buveinės blogėjimą arba rūšių, kurioms nagrinėjama teritorija buvo įsteigta, trikdymą.

95 Kalbant apie šią bylą, reikia priminti, kad nagrinėjamos teritorijos, kuri yra saugomų paukščių rūšių, būtent vanagų, Alpių tundrinių žvyrių, juodųjų meletų ir tetervinų, buveinė, miškų masyve buvo iškirsta beveik 2 500 medžių. Todėl ginčijamais darbais buvo sunaikintos šių rūšių veisimosi vietovės.

96 Galima daryti išvadą, kad minėti darbai ir poveikis specialios apsaugos teritorijai IT 2040044 buvo nesuderinami su apsaugos teisiniu statusu, kuris šiai teritorijai turėjo būti taikomas pagal Direktyvos 92/43 6 straipsnio 2 dalį.

97 Todėl Komisijos ieškinį reikia patenkinti ir šiuo klausimu.

Dėl ketvirtojo kaltinimo, kad pažeistos Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalys

Šalių argumentai

98 Komisija mano, kad priemonių, kurių ėmėsi nacionalinės institucijos, analizė rodo, jog specialios apsaugos teritorijai IT 2040044 nebuvo taikomas teisinis apsaugos statusas, galintis užtikrinti, be kita ko, Direktyvos 79/409 I priede nurodytų paukščių rūšių išlikimą ir veisimąsi bei nuolatos aptinkamų I priede nenurodytų migruojančių rūšių veisimąsi, šėrimąsi ir žiemojimą.

99 Komisija mano, kad gavus 2003 m. vasario 14 d. leidimą vykdyti darbai yra tokie, jog gali padaryti didelę žalą šioje specialioje apsaugos teritorijoje esančioms paukščių rūšims, ypač jų veisimosi laikotarpiu.

100 Komisija patikslina, kad nors šiai teritorijai taikomos tam tikros taisyklės, 2003 m. vasario 14 d. Sprendimas rodo, jog nacionalinės institucijos nesiėmė būtinų priemonių įtvirtinti tinkamą teisinės apsaugos sistemą, kad būtų užtikrinta ne tik teritorijos apsauga, bet ir veiksminga joje esančių paukščių apsauga.

101 Italijos Respublika teigia, kad ginčijama teritorija yra griežtai reglamentuojama.

102 Ji teigia, kad iš teisės aktų, kurių pagrindu sukurtas parkas, matyti, jog ši teritorija naudojasi apsaugos statusu, tinkamu užtikrinti Bendrijos teisės aktais numatytus tikslus. Iš tiesų parko sukūrimu buvo siekiama apsaugoti fauną, įtvirtinant gyvūnų ir augalų rūšių išsaugojimu pagrįstą tvarkymo sistemą.

Teisingumo Teismo vertinimas

103 Pirmiausia primintina, kad teritorija, dėl kurios pareikštas šis ieškinys, priskirta prie specialios apsaugos teritorijų pagal Direktyvos 79/409 4 straipsnio nuostatas.

104 Taip pat reikia pastebėti, kad nors Direktyvos 92/43 7 straipsniu įsipareigojimai pagal šios direktyvos 6 straipsnio 2–4 dalis pakeičia įsipareigojimus pagal Direktyvos 79/409 4 straipsnio 4 dalį, įsipareigojimai pagal šio 4 straipsnio 1 ir 2 dalis ir toliau yra visiškai taikomi. Pastarieji įsipareigojimai yra savarankiški ir jais siekiama kitų tikslų, negu numatytieji Direktyvos 92/43 6 straipsnio 2–4 dalyse.

105 Norint nustatyti, ar pareikštas kaltinimas pagrįstas, būtina pažymėti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką Komisija privalo įrodyti tariamą įsipareigojimų neįvykdymą. Būtent ji turi Teisingumo Teismui pateikti būtinų įrodymų, kad pastarasis galėtų patikrinti, ar buvo neįvykdyti šie įsipareigojimai, be to, Komisija negali remtis kokia nors prielaida (žr., be kita ko, 2003 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Komisija prieš Jungtinę Karalystę*, C-434/01, Rink. p. I-13239, 21 punktą; 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją*, C-117/02, Rink. p. I-5517, 80 punktą ir 2007 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-135/05, Rink. p. I-3475, 20 punktą).

106 Šiuo atžvilgiu reikia pastebėti, kad nagrinėjamos specialios apsaugos teritorijos tvarkymą, kaip nurodė pati Komisija, reglamentuoja keli Italijos teisės aktai.

107 Tokiomis aplinkybėmis Komisija turi įrodyti, kad šiais įvairiais aktais įtvirtintas teisinis reglamentavimas negali suteikti šiai teritorijai tinkamos apsaugos statuso.

108 Tačiau Komisija neįrodė, kad šis teisinis reglamentavimas buvo nepakankamas Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų atžvilgiu. Ji tik apsiribojo nurodymu, kad administracinė institucija priėmė Direktyvos 92/43 6 straipsnio 2–4 dalims prieštaraujantį sprendimą išduoti leidimą, tačiau to neužtenka nustatyti, jog šis teisinis reglamentavimas neatitinka Direktyvos 79/409 4 straipsnio.

109 Todėl darytina išvada, kad ketvirtąjį Komisijos kaltinimą reikia atmesti.

Bylinėjimosi išlaidos

110 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas, o Italijos Respublika iš esmės pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. — **Leidusi imtis priemonių, galinčių turėti didelės įtakos specialios apsaugos teritorijai IT 2040044, *Parco Nazionale dello Stelvio,* tinkamai neįvertinusi šių priemonių poveikio šios teritorijos išsaugojimui,**

— **leidusi imtis šių priemonių nesilaikydama nuostatų, pagal kurias, nepaisant neigiamų poveikio įvertinimo išvadų, nesant alternatyvių sprendimo būdų projektą galima įgyvendinti tik dėl privalomųjų svarbesnio viešojo intereso pagrindų ir tik patvirtinus visas būtinas kompensacines priemones, kad būtų apsaugotas bendras *Natura 2000* vientisumas, bei apie jas pranešus Europos Bendrijų Komisijai,**

— **nesiimdama priemonių išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių pažeidimo bei rūšių, kurioms buvo sukurta ši specialios apsaugos teritorija IT 2040044, *Parco Nazionale dello Stelvio,* trikdymo,**

Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos 6 straipsnio 2–4 dalis kartu su šios direktyvos 7 straipsniu bei 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis.

2. Atmesti likusią ieškinio dalį.

3. Priteisti iš Italijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.